

Bon

Bij een kopje koffie/thee met gebak is het tweede kopje gratis!

Deze 4 pagina's kunt u vouwen tot een folder!

WANDEL
ROUTE

Informatie

Wandelroute

De Kraanlannen kent drie wandelroutes. De groene route is 2 km, de rode route 3 km en de gele route 4,5 km. Een combinatie is mogelijk. De routes worden op het kaartje in kleur aangegeven, maar in het natuurgebied zelf geven rode paaltjes de wandelroute aan. Alle paden zijn het hele jaar toegankelijk.

Start wandelroute

De start is bij restaurant It Polderhûs aan de Kraenslânswai 1 in De Veenhoop. Na het klaphek voor het restaurant bij het Polderhoofdkanaal staat het eerste rode paaltje. De routes eindigen ook bij It Polderhûs. Het laatste stukje van de route loopt vanaf de Otterpassage net buiten het dorp aan de Kraenslânswai langs de weg. Hier kan natuurlijk de wandeling ook beginnen en eindigen.

Informatiepanelen

In het natuurgebied staan drie informatiepanelen.

Honden

Honden zijn alleen aangelijnd toegestaan.

It Skriuwersarkje

In het natuurgebied Bonnebuskepetten ten oosten van de Veenhoop ligt het skriuwersarkje van de overleden Friese schrijver Rink van der Velde. Daar is ook een wandelroute.

De Veenhoop

De naam betekent mogelijk hoop van veen, dus een stapel van veen. In de Friese veenstreken werd turf namelijk gestapeld op hoopsteden. De nederzetting ontstond in de negentiende eeuw waar het Polderhoofdkanaal of ook wel de Nieuw Beetstervaart uitkomt in het Grietmansrak. Een strategische plek vanwege de verbinding in het zuiden met de Kromme en Wijde Ee en zo ook met het Friese waterverkeersnet.

Wandelen

door de Kraanlannen

Uniek water- en moerasgebied
met petgaten,
broekbos en stripen

It Fryske Gea (0512) 38 14 48
Postbus 3 info@itfryskegea.nl
9244 ZN Beetsterzwaag www.itfryskegea.nl

WAARDEVOLLE RESTANTEN blauwgraslandvegetaties

De Kraanlannen iets ten zuiden van het dorp De Veenhoop dankt de naam volgens een plaacaat uit 1542 aan de kraanvogel die hier eeuwen geleden broedde. Het behoort samen met de Bonnebuskepetten aan de oostkant tot natuurgebied Petgatten de Feanhoop. Pas in 1819 werd onder Boornbergum een nieuwe veenderij aangelegd. In het Aardrijkskundig Woordenboek werd dit 'onland' omschreven als: 'Westwaarts vindt men veel laag hooiland dat 's winters onder water loopt. En veel vergraven land of putten waarin riet wast'. Door die late vervening is het een natuurgebied met veel open water, petgaten met strepen en broekbos.

In de Kraanlannen werd na 1930 zelfs nog turf gegraven. In 1996 is het gebied in het kader van de ruilverkaveling Midden-Opsterland als natuurcompensatie ingericht als groot aaneengesloten water- en moerasgebied. Voor die tijd dreigde verdroging van de petgaten door de ligging in agrarisch gebied. Door het omringende land in te richten als moeras kan het waterpeil hoger en verdroging worden voorkomen. Het beheer van It Fryske Gea is vooral gericht op het behoud van de waardevolle blauwgraslandvegetaties en de spontane ontwikkeling van moeras en rietland.

Tekst: Roely Boer

Foto's: Dico de Klein, Hans Pietersma, Jan Boer

1 Polderhûs

De voormalige brugwachterswoning en de grote schuur zijn omgebouwd tot café-restaurant It Polderhûs. Het is evenals de bruggen bij het Eijzengapaed en de Slûswei een gemeentelijk monument.

2 Aanlegsteigers

Vanaf de steigers is het natuurgebied ook bereikbaar.

3 Polderhoofdkanaal

Het kanaal tussen Nij Beets en De Veenhoop is uitgediept om het geschikt te maken voor de recreatievaart. Eind 2014 was het project dat een lange voorgeschiedenis kende klaar. Varen mag van 1 juli tot 1 september.

4 Hooigraslanden

De graslanden in de Kraanlannen worden verpacht. Met de pachter is graslandbeheer overeengekomen. Het gras wordt gefaseerd gemaaid zodat rekening wordt gehouden met de broedvogels en de toename van insecten wordt bevorderd.

5 Natuurcompensatie

Omdat in het gebied de gestreepte waterroofkever voorkomt, was voor de openstelling van het Polderhoofdkanaal natuurcompensatie vereist. Deze compensatie is onder andere in de Kraanlannen gerealiseerd. Provincie Fryslân heeft de werkzaamheden mogelijk gemaakt.

6 Picknickbankje

Op een strategische plek met een prachtig uitzicht over water en hooilanden heeft It Fryske Gea een picknickbank geplaatst.

7 Vogelkijkhut

Omdat de vogelkijkhut eigenlijk niet meer op de juiste plek stond, is hij verplaatst. De hut is daarom op een kar verhuisd naar een veel strategischer punt waar hij weer een fantastisch uitzicht over de plassen biedt.

Kleine karekiet/Karrekyt

8 Otters

Voor de otter is het een ideaal gebied. Bij de Kranslaenswei is speciaal een Otterpassage gemaakt zodat de otter zonder gevaar onder de weg door kan. Een otter spotten is natuurlijk heel moeilijk, maar overal langs de oevers zijn bij de zogenoemde wissels (een door de dieren gemaakte oversteek in de oevervegetatie van het ene water naar het andere) spraints te vinden, otterpoep.

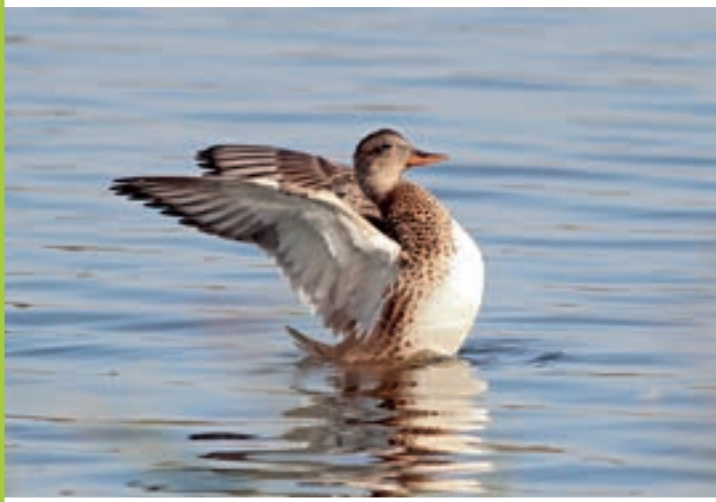
9 Record windmotor

Opvallend is de zwarte coating van de windmotor die hier rond 2008 is geplaatst. Gekozen is voor zwart om hinderlijke schitteringen voor de omwonenden te voorkomen. Met de windmotor kan het waterpeil worden aangepast. Een wisselend waterpeil is belangrijk voor verschillende moeras- en watervogels

Echte koekoeksbloem/Kranenbloem

Krakeend/Eastein

Meer weetjes

Flauwe taluds

Door de taluds flauwer te maken, zijn water en land beter bereikbaar voor dieren en vogels. Bovendien kan zich ook een mooie oevervegetatie ontwikkelen.

Petgaten

Door het uitbaggeren van het veen voor de winning van turf ontstonden in de hoogveengebieden petgaten. Wanneer door stormen de legakkers wegsloegen, ontstonden grote(re) plassen. Soms echter ook doordat de legakkers alsnog werden weggebaggerd. Langs de randen vinden we fraaie zogenoemde zoomvegetatie. Vooral de mooie horsten van de pluimzegge vallen op.

Stripen

Dit zijn de stroken land tussen het water. De veenarbeiders haalden het veen uit de petgaten waarna het op de strepen te drogen werd gelegd. Daarna werd het pas tot turf gestoken.

Blauwgraslanden

De natte, schrale hooilanden waren vroeger in Nederland algemeen en werden niet beweid. In de wintermaanden stonden ze vaak onder water, waardoor ze veelal alleen gebruikt werden voor het winnen van hooi. De kenmerkende plantensoorten als blauwe zegge gedijen op vochtige, arme veengrond dat niet werd bemest omdat boeren de stalmest gebruikten voor de akkers. De naam blauwgraslanden is te danken aan de veel voorkomende blauwe zegge.

Schraallandjes

Op enkele schraallandjes komt de schraallandpaardenbloem algemeen voor.

Veenmoslandjes

In de maanden juni en juli bloeit in het rietland met veenmoslandjes prachtig de echte koekoeksbloem. Bijzonder is ook de kale jonker. Verder groeit hier wilg en els, maar ook de trosvlier.

Zeldzame flora

Op de strepen van heischraal grasland groeit onder andere klokjesgentiaan, liggende vleugeltjesbloem, heidekartelblad, valkruid en gewone dopheide.

Vogels

In de Kraanlannen komen meer dan zestig soorten broedvogels voor. Zangvogels van rietland en moerasbos als sprinkhaanzanger, snor, rietzanger, kleine karekiet, braamsluiper, tuinfluiter, tjiptjaf, baardmannetje en blauwborst. De petgaten en de plassen zijn het domicilie van watervogels als fuut, geoorde fuut, kuifeend, slobbeend, dodaars, waterral en zomer- en wintertaling. Ook bruine kiekendief en roerdomp zijn vaste bewoners. De open gedeelten trekken enkele soorten weidevogels, al neemt dat aantal hier helaas ook af. In de winterperiode trekt het gebied talrijke ganzen als kolgans, grauwe gans en brandgans, maar ook vele wilde eenden, krakeend, slobbeend, wintertaling en een enkele pijlstaart.

